॥ ४९ ॥ धर्मेचेति चकारचतुष्टयादधर्मादिचतुष्टयमप्यत्रोक्तंहानार्थमितिबोध्यं ॥५०॥५१॥ ५२ ॥ अनागतोऽनागंतुकोनित्यसिद्धइतियावत् एवंविधोयोमोक्षःकैवल्यंतदेवस्वरूपंयस्यसमोक्षः यद्वामाक्तु मिच्छन् मुचोकर्मकस्यगुणोवेतिसनिगुणोऽभ्यासलोपश्च मुमुक्षुरित्यर्थः लोकहितइतिभावः ॥ ५३ ॥ अन्यांवेदचतुष्टयसंहिताभ्यःपृथग्भूतांतदर्थवतीं ॥ ५४ ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ श्रूयतेयेनयःशृणोतीत्य

आकर्ण्यभक्त्यासततंजयाख्यंभारतंमहत् ॥ श्रीश्चकीर्तिस्तथाविद्याभवंतिसहिताःसदा ॥ ४९ ॥ धर्मेचार्थेचकामेचमोक्षेचभरतर्षभ ॥ यदिहास्तित

दन्यत्रयन्नेहास्तिनकुत्रचित् ॥ ५० ॥ जयोनामेतिहासोयंश्रोतव्योमोक्षमिच्छता ॥ ब्राह्मणेनचराज्ञाचगर्भिण्याचैवयोषिता ॥ ५१ ॥ स्वर्गकामोलभेत्स्वर्गं जयकामोलभेज्जयं ॥ गर्भिणीलभतेपुत्रंकन्यांवाबहुभागिनीं ॥ ५२ ॥ अनागतश्चमोक्षश्चकृष्णद्वैपायनःप्रभुः ॥ संदर्भंभारतस्यास्यकृतवान्धर्मकाम्यया ॥ ॥ ५३ ॥ षष्टिंशतसहस्राणिचकारान्यांससंहितां ॥ त्रिंशच्छतसहस्राणिदेवलोकेप्रतिष्ठितं ॥ ५४ ॥ पित्र्येपंचदशंज्ञेयंयक्षलोकेचतुर्दश ॥ एकंशतसहस्रंतुमा नुषेषुप्रभाषितं ॥ ५५ ॥ नारदोश्रावयद्देवानसितोदेवलःपितॄन् ॥ रक्षोयक्षान्शुकोमर्त्यान्वैशंपायनएवतु ॥ ५६ ॥ इतिहासमिमंपुण्यंमहार्थंवेदसंमितं ॥ व्यासोक्तंश्रूयतेयेनकृत्वाब्राह्मणमग्रतः ॥ ५७ ॥ सनरःसर्वकामांश्चकीर्तिंप्राप्येहशौनक ॥ गच्छेत्परमिकांसिद्धिमत्रमेनास्तिसंशयः ॥ ५८ ॥ भारताध्यय नात्पुण्यादपिपादमधीयतः ॥ श्रद्धयापरयाभक्त्याश्राव्यतेचापियेनतु ॥ यइमांसंहितांपुण्यांपुत्रमध्यापयच्छुकं ॥ ५९ ॥ मातापितृसहस्राणिपुत्रदारशतानि च ॥ संसारेष्वनुभूतानियांतियास्यंतिचापरे ॥ ६० ॥ हर्षस्थानसहस्राणिभयस्थानशतानिच ॥ दिवसेदिवसेमूढमाविशंतिनपंडितं ॥ ६१ ॥ ऊर्ध्वबाहुर्विरौम्ये षनचकश्चिच्छृणोतिमे ॥ धर्मादर्थश्चकामश्चसकिमर्थंनसेव्यते ॥ ६२ ॥ नजातुकामान्नभयान्नलोभाद्धर्मंत्यजेज्जीवितस्यापिहेतोः ॥ नित्योधर्मःसुखदुःखेत्व नित्येजीवोनित्योहेतुरस्यत्वनित्यः ॥ ६३ ॥ इमांभारतसावित्रींप्रातरुत्थाययःपठेत् ॥ सभारतफलंप्राप्यपरंब्रह्माधिगच्छति ॥ ६४ ॥ यथासमुद्रोभगवान्यथाहि **हिमवान्गिरिः ॥ ख्यातावुभौरत्ननिधीतथाभारतमुच्यते ॥ ६५ ॥**

र्थः उभयत्रविभक्तिव्यत्ययआर्षः ॥ ५७ ॥५८॥ भारताध्ययनादितिसार्धश्लोकः यःव्यासःइमांसंहितांशुकंपुत्रंअध्यापयत् तस्यअधीयतोभारताख्यमितिहासंस्मरतः स्मृत्वाचपंथरूपेणप्रणयतः भक्त्या परयाश्रद्धयाचव्यासएवपूज्यस्तस्यवाक्यंप्रमाणमेवेत्यास्तिक्यबुद्ध्यायेनपुंसाइदंश्राव्यतेसपुण्यात्पुण्यकरात्अपिपादंश्लोकपादंग्रंथपादंवाभारतस्याध्ययनात्परमिकांसिद्धिंगच्छेदितिपूर्वेणान्वयः व्यासे श्रद्धांबध्वाभारतमध्येतव्यमित्यर्थः ॥ ५९ ॥ संध्यायांभारतंपठनीयमित्युक्तंतत्रपठनयोग्यंभारतसारसंग्रहंचतुःश्लोकीरूपमाह मातेति ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥

Digitized by Google